
49.Dönem OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL TOPLANTISI

BELGELER

31 Ekim – 1 Kasım 2025
İSTANBUL

TMMOB MİMARLAR ODASI 49. ÇALIŞMA DÖNEMİ
“TOPLUM HİZMETİNDE BİR MİMARLIK İÇİN” (2024 – 2026)

GENEL KURUL

GÜN : 31 Ekim-1 Kasım 2025 Cuma – Cumartesi
AÇILIŞ : 31 Ekim 2025 Cuma, Saat: 10.00
YER : Maltepe Belediyesi Türkan Saylan Kültür Merkezi-İSTANBUL

GÜNDEM

1. Yönetim Kurulu Adına Açılış, Başkanlık Divanı Seçimi, Saygı Duruşu
2. Açılış Konuşması
3. Konuk Konuşmaları
4. Genel Kurul Komisyonlarının Seçimi
 - 4.1 Mimarlar Odası Mimarlık Hizmetleri Yönetmeliği Komisyonu
 - 4.2 Genel Kurul Sonuç Bildirgesi Komisyonu seçimi
5. Ülke gündeminin mimarlık ortamına etkilerinin değerlendirilmesi;
6. TMMOB Mimarlar Odası Mimarlık Hizmetleri Yönetmeliği Taslağının Görüşülmesi ve Karara Bağlanması
7. Mimarlar Odası Olağanüstü Genel Kurul Sonuç Bildirgesinin görüşülmesi ve Karara Bağlanması
8. Kapanış

TMMOB MİMARLAR ODASI
49. DÖNEM OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL TOPLANTISI
31 Ekim – 1 Kasım 2025 / İSTANBUL

Türkan Saylan Kültür Merkezi / İstanbul

BELGELER

syf. 5 _

1. ÜLKE GÜNDEMİ VE MESLEK ALANIMIZA ETKİLERİ

- 1.1. Otoriterleşme, Afetler ve Kriz Koşulları
- 1.2. Kentleşme, Planlama ve Mimarlık Politikaları
- 1.3. Mesleki ve Toplumsal Sorumluluklar

syf. 19 _

2. MESLEKİ UYGULAMA VE HİZMETLER

- 2.1. Mimarlar Odası Mimarlık Hizmetleri
Yönetmelik Taslağı

01

Ülke Gündemi ve Meslek Alanımıza Etkileri

1.1. Otoriterleşme, Afetler ve
Kriz Koşulları

1.2. Kentleşme, Planlama ve
Mimarlık Politikaları

1.3. Mesleki ve Toplumsal
Sorumluluklar

1.1. Otoriterleşme, Afetler ve Kriz Koşulları

2001 ekonomik krizinden bugüne; egemen sermaye sınıfları ile birlikte ekonomik sürekliliği sağlama hedefiyle gerçekleştirilen yasal düzenlemelerde; uluslararası finans kuruluşlarının büyüme odaklı projelerinin finanse edilmesi için plan ve planlama politikalarının terk edilmesini öngören raporları temel alınmıştır.

Öncelikle Türkiye'nin sermaye ve finans odaklı yapılanması için adımlar atılmış; kurulan yeni imar düzeniyle kentlerimiz sanayi ve üretim yapılan alanlardan finans ve hizmet odaklı, yatırım amaçlı rant odaklarına dönüştürülmüştür. Tarihi, kültürel ve doğal tüm çevrenin sermayeye tahsis süreci başlamıştır.

Afetler; tüm kentsel ve kırsal alanlarda rant odaklı yapılaşmanın aracı haline getirilmiştir. 1999 Marmara ve 2011 Van depremlerinin ardından değiştirilen yapı denetim sistemiyle, kamusal ve hukuki denetim yok sayılarak; yapı üretim ve denetim sürecinde asli sorumluluklar özel sektöre devredilmiş, mesleki hizmetler dışlanmıştır.

2012 yılından itibaren afet riski gerekçesiyle dönüşüm projelerine hız verilirken; kentlerimiz afetlere karşı hazırlanmamış, Bakanlık ve TOKİ eliyle tüm kentsel ve kırsal alanlar imara açılarak yapılaşma ve yoğunluk artırılmıştır.

Kentsel dönüşüm projelerinden kamu yapılarına, arsa temininden, kamulaştırma ve imar işlemlerine, uygulama projelerine ve ihalelere sınırsız yetkilerle donatılan TOKİ; inşaat sektörü içinde tekelleşmiş emlak rantı üzerinden sermaye aktarımının aracı haline gelmiştir.

2016'da yaşanan darbe girişiminin ardından 2017 referandumu ile geçilen Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile yasama, yürütme ve yargının kuvvetler ayrılığı ilkesi ile sürdürülerek özdenetimin sağlanması büyük ölçüde akamete uğratılmış; merkezileşme ve otoriterleşme politikaları güçlendirilmiştir.

Kentlerimizde ve kırsal alanda yapıli ve doğal çevreye, temel hak ve özgürlüklere, çalışma hayatında sermaye ve finans odaklı dönüşüme yönelik düzenleme ve uygulamalar ardı ardına yürürlüğe konmuştur. Güvenlik önlemleri gerekçesiyle ülke genelinde OHAL ilan edildiği; kamu kurumlarının yanı sıra derneklerin, medya kuruluşlarının kapatıldığı, çalışanların tasfiye edildiği ve ülke gündeminin yaşanan olağanüstü koşullara odaklandığı günlerde; TBMM gündemine Varlık Fonu kurulması ile yatırımların proje bazında desteklenmesine yönelik düzenlemeler içeren torba yasa teklifleri getirilmiştir.

Yatırımcı ve sermaye sahiplerine hazine arazilerinin bedelsiz tahsisi, vergi muafiyeti, sosyal güvenlik ve sigorta primlerinde kolaylık, idari izin, ruhsat ve ÇED raporlarının uygulanmaması gibi teşvikler getirilmiştir.

Uluslararası İşgücü Kanunu Tasarısı ile akademik ve mesleki yeterliliği kanıtlanmayan ve denetlenemeyen diğer ülke vatandaşı mimar, mühendis ve şehir plancılarının ülkemizde çalışma izni olarak hizmet sunmalarının önü açılmıştır.

Geçmişte çıkarılan imar afları nedeniyle binlerce yurttaşın hayatını kaybetmesine karşın imar affı uygulamalarından vazgeçilmemiştir. 2018 yılında “İmar Barışı” adı altında kıyı alanları, tarım arazileri, orman alanları, içme suyu havzaları ve tarihi, doğal, arkeolojik sit alanları üzerine inşa edilen bina ve tesisler dâhil olmak üzere, bütün kaçak yapıları yasal hale getirmek üzere 7143 Sayılı Torba Yasa yayımlanmıştır. Planlama, mimarlık ve mühendislik süreçlerinden geçmemiş yapılarda yurttaşların can ve mal güvenliği tehlikeye atılmış ve kaçak yapılaşma teşvik edilmiştir.

2020 yılında tüm dünyayı ve ülkemizi etkileyen salgın ve kriz koşullarında dahi kamuya ait kaynakların, gelir ve fonların yatırımcı ve sermaye sahiplerine aktarılmasına yönelik olarak; sermaye grupları ile işverenler için kolaylaştırıcı ve destekleyici uygulamalar yürürlüğe sokulmuştur.

Bu dönemde; Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik değiştirilerek; korunan alanlar turizme ve madencilığe açılarak bu alanlarda maden işletmesi, baraj, iskele ve entegre tesis yapımına izin verilmiş; yaşam kaynaklarını yok edecek, ekolojik yıkıma neden olacak Kanal İstanbul Projesi için tarihi Odabaşı ve Dursunköy köprülerinin taşınması ve yeniden inşası için ihale gerçekleştirilmiştir.

Ülkemizde hassas alanlarda orman yangını riskinin artmasına karşın pek çok afete sebep olan merkezi ve yerel yönetim politikaları sürdürülmüştür. 2021 yılında Antalya, Adana, Osmaniye, Mersin; 2022 yılında Muğla; 2023 yılında Muğla, İzmir, Antalya, Çanakkale, Hatay, Mersin, Çanakkale, Adana, Mersin, Çanakkale, Muğla, Tekirdağ ve Balıkesir’de günlerce kontrol altına alınamayan; ekosistemi ve doğal yaşam alanlarının yanı sıra yerleşim alanlarını da geniş ölçekte etkileyen yangınlar yaşanmıştır.

Rant odaklı kentleşme politikalarıyla kurulan imar düzeni yeni afetlere neden olmuş; 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş ve 20 Şubat 2023 Hatay merkezli depremlerde yaklaşık 14 milyon yurttaşımız etkilenmiş; on bir ilde elli binin üzerinde yurttaşımız hayatını kaybetmiştir.

Ancak depremlerin ardından yaşanan afetler bir kez daha rant odaklı kentleşme ve dönüşüm politikaları için fırsata dönüştürülmüş; Cumhurbaşkanlığı Karar ve Kararnameleri ile deprem bölgesinde tüm alanlar yapılaşmaya açılmış; bölgede koruma süreçleri devre dışı bırakılmış, Hatay-Antakya başta olmak üzere pek çok ilde tarihi kent merkezleri Riskli Alan ilan edilmiştir.

6306 Sayılı Kanun’da getirilen değişiklikler ve yeni kurulan Kentsel Dönüşüm Başkanlığı eliyle tüm ülke genelinde rant odaklı dönüşüm ve mülksüzleştirme süreci başlatılmıştır.

Yerinde yönetim ve yerel demokrasi ilkeleri kapsamında toplumcu ve özerk demokratik yerel yönetimlerin hayata geçirilmesi bakımından önem taşıyan 2024 yılı Yerel Seçimlerinin ardından; siyasal rejimin merkezileşme ve otoriterleşme politikaları çerçevesinde merkezi idarenin yerel yönetimler üzerindeki vesayet ilişkisi hiyerarşik ilişkiye dönüştürülmüş, merkezileşme kurumsallaştırılmıştır.

Hukuka aykırı biçimde getirilen düzenlemeler, baskı, istifaya zorlama ve ihraç gibi yöntemlerle Belediye Başkanları görevden uzaklaştırılmış; Belediyelerin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak halkla birlikte karar almaları engellemiş, özerk yapıları yok sayılmış, faaliyetleri ve bütçeleri merkezi onaya bağlanarak yerel yönetimler merkeze bağımlı hale getirilmiştir.

Topraklarının tamamı deprem riski taşıyan ülkemizde sık aralıklarla büyük şiddette depremler yaşanmasına karşın; bilimsellikten uzak kentleşme politikaları ve imar rantına dayalı yapılaşma uygulamaları nedeniyle yurttaşlarımız afetlere karşı güvensiz yapıları çevrelerde risk altında yaşamakta; aslında bir doğa olayı olan depremler afete dönüşmektedir.

23 Nisan 2025 tarihinde İstanbul'da; 11 Ağustos 2025 tarihinde Balıkesir'de meydana gelen depremler Marmara ve Ege bölgelerinde hissedilmiş; yapısal yıkımlara ve can kaybına neden olmuştur. İstanbul ve Balıkesir depremleri, Marmara Depreminin yirmi altıncı yılında aynı coğrafyada gerçekleşmesi nedeniyle Marmara bölgesini etkilemesi beklenen yeni afet risklerini hatırlatmıştır.

2025 yılı yaz aylarında ise İzmir, Antalya, Eskişehir, Bilecik, Bursa ve Karabük'te orman yangınları yaşanmış; Eskişehir'de 10 orman emekçisi ve gönüllüsü hayatını kaybetmiştir.

Doğal değerlerini yitirerek afetlere açık ve güvensiz hale gelen ormanlarımızda; afet risklerini azaltacak önlemlerin alınmamış ve denetlenmemiş; orman köylülerine ve yurttaşlara afet risklerine karşı eğitim verilememiş, yangınla mücadele eden ekiplere ise gerekli ekipman ve donanımın sağlanamamıştır.

1.2. Kentleşme, Planlama ve Mimarlık Politikaları

2024 Yerel Seçimlerinden sonra; Ardı ardına çıkarılan yönetmelikler, mevzuat değişiklikleri ve kamuoyunda "torba yasa" olarak bilinen tasarı ve tekliflerle, ülkemizin tamamında kentsel ve kırsal alanların, koruma alanlarının sermayeye tahsisi; kamu varlıklarının ve doğal değerlerin özel sektöre denetimsiz bir biçimde devrine hız verilmiştir.

7534 Sayılı Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

5 Aralık 2024 tarihinde kanunlaşan Torba Yasa ile Köy Kanunundan, İmar ve Yapı Denetim mevzuatına; Afet Riski Altındaki Alanlardan Meslek Kuruluşlarının yapılarına; kamusal denetimin devre dışı bırakılmasına

ve meslek odalarının işlevsizleştirilmesine yönelik pek çok düzenleme getirilmiştir.

Rant odaklı imar hakkı aktarımı, kamuya ait hazine taşınmazlarının ve kamusal alanların özel projelere tahsisi, düzenleme ortaklık payı ile kamu hizmetlerine ayrılan alanların planlama ve şehircilik ilkelerine ayrı biçimde ticari amaçla kullanılmasına izin verilmesi, yapı denetim alanında tekelleşmenin önünün açılması, Kentsel Dönüşüm Başkanlığına yetki verilerek taşınmaz kültür varlıklarının dönüşüm ve yenileme süreçlerinde koruma güvencelerinin ortadan kaldırılması düzenlenmiştir.

Merkezileşme politikaları çerçevesinde Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına yerel yönetimlerin yetki alanına giren pek çok konuda yetki verilmiş; Cumhurbaşkanına planlama ve imar düzenlemelerinde geniş ve sınırsız yetkiler tanınmıştır.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklikler

İmar mevzuatı sıklıkla değiştirilmekte; bu düzenlemeler planlama bütünlüğünü yok saymakta, yapı yoğunluklarını artırarak kaçak yapılaşmayı teşvik eden geçmiş uygulamaları sürdürmektedir.

Kentsel alanlarda çoklu imar uygulamalarına ve eşitsiz yapılaşmaya neden olan Planlı Alanlar Tıp İmar Yönetmeliği de 2017 yılında tamamen yenilense de; o tarihten bugüne kadar yirmi kez değiştirilmiştir.

Yönetmelikte; 6 Şubat ve 20 Şubat 2023 tarihli depremlerin ardından “afetlere karşı daha dirençli yapılar için yapı güvenliğine ilişkin tedbirlerini artırmak” gerekçesiyle getirilen, depreme karşı ilave önlemler olduğu iddia edilen kısıtlılıklar ve düzenlemeler esnetilmiş ve uygulama süreleri ertelenmiştir.

2025 yılı başından itibaren iki kez değiştirilen Yönetmelikte aynı tedbirlerin uygulanması bir kez daha ertelenerek 2025 yılı sonuna bırakılmıştır.

7552 Sayılı İklim Kanunu

İklim Kanunu Teklifi 2 Temmuz 2025 tarihli TBMM Genel Kurulunda kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Kanunla İklim politikası geliştirmek, emisyonların azaltılması yerine karbon kredileri üzerinden karbon ticaretini hayata geçiren düzenlemeler getirilmiştir. Sanayi üretiminde sermaye sahiplerine emisyon hakkı tanıyan yasa; çevresel etkinin azaltılması, madencilik faaliyetlerinin yarattığı tahribatın azaltılmasına yönelik herhangi bir düzenleme getirmemektedir.

Tarımsal üretimde büyük ölçekli çok uluslu şirketleri teşvik ederken üreticilerin geleneksel üretim biçimlerini ortadan kaldırarak tekelleşmeye yol açacaktır.

Mera Yönetmeliği ve Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelikte Değişiklikler

3 Mayıs 2025 tarihinde Mera Yönetmeliğinde; kırsal yerleşimlerin doğal kaynakları olan mera, yaylak ve kışlak alanları ile kamuya ait çayır ve otlakların tahsis amacının değiştirilmesine yönelik getirilen değişikliklerle; bu alanların yerelde tarımsal faaliyetler ve hayvancılık kullanımları ortadan kaldırılarak enerji ve sanayi sektörünün talepleri doğrultusunda JES'ler, yer altı su kaynaklarının çıkarılması, RES ve GES'ler için ölçüm istasyonu kurulması ve organize sanayi bölgelerine tahsisinin önü açılmıştır.

10 Mayıs 2025 tarihinde Korunan Alanların Tespit Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelikte HES, RES ve GES yatırımlarına yönelik değişiklikler getirilmiş; korunan alanlarda yapılacak projelerin ÇED süreçlerine dair ÇED Yönetmeliğine atıf yapan düzenlemeleri kaldırılmıştır.

Mera ve Korunan Alanlara yönelik değişiklikler; daha sonra Haziran ayında ÇED Yönetmeliğinde getirilen değişikliklerle birlikte değerlendirildiğinde enerji ve sanayi yatırımlarına yönelik kamu taşınmazlarının tahsisinin ve izin süreçlerinin sermaye lehine kolaylaştırıldığı görülmektedir.

Kırsal alanlarda tarım, hayvancılık gibi faaliyetlerin yürütülebileceği alanları geri dönülemez biçimde tahrip edecek ve korunan alanları yapılaşmaya açacak düzenlemeler yoluyla; kamu taşınmazları özel sektöre tahsis edilecek ve köy yerleşimlerinde geçim kaynakları kısıtlanan halk yoksullaşacaktır.

Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik

1999 Marmara Depremlerinin ardından yaşanan kayıpların en büyük nedenlerinden birisi olarak gösterilen “yapı denetim sistemi” 2001 yılında yeniden düzenlenmiş ve kamusal ve hukuki denetimi kâr amacı güden özel sektöre devreden; kamu yapıları ve pek çok yapı sınıfının kapsam dışı olduğu yapı denetimi uygulaması başlamıştır.

Mimar ve mimarlık mesleği yapı üretim ve denetim sürecinden dışlanmış; meslek mensuplarının mesleki hak ve yetkileri kısıtlanırken sorumluluk alanları denetleme görevleri yerine getirilemeyecek biçimde genişletilmiştir.

Bu kapsamda 2001 yılında yayımlanan Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği 2008 yılında tamamen yenilenmiş; ancak buna karşın yönetmelik bugüne kadar 21 kez değiştirilmiştir.

12 Haziran 2025 tarihli değişiklikle; yapı denetim kuruluşlarının izin alma süreçleri kolaylaştırılarak mali yükümlülükleri azaltılmış; buna karşın yurttaşlarca ödenecek yapı denetim hizmet bedelleri artırılmıştır.

Kuruluşların yetki sınırları genişletilmiş; başka illerde faaliyet göstermeleri kolaylaştırılarak kamu adına denetim faaliyetlerinin uzaktan ve o ilde denetçi bulundurmeyen kuruluşlarca yürütülmesinin önü açılmıştır.

Yapının iskânından sonraki 15 yıl içerisinde oluşacak hasarlara ilişkin Çalışma Birimlerine ek inceleme ve raporlama görevleri verilerek doğrudan Merkez Yapı Denetim Komisyonuna bildirilmesi düzenlenmiş; deprem ve afetlerde yaşanan kayıplara ilişkin gündeme gelen denetim sorumlulukları Bakanlık taşra teşkilatına yüklenmiştir.

Kamu Taşınmazlarının Turizm Yatırımlarına Tahsisi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik

26 Haziran 2025 tarihinde Yönetmelikte yapılan değişiklikle; Kültür ve Turizm Bakanlığına tasarruf hakkı verilen orman alanlarından; kıyı çizgisinin deniz tarafında kalan alanların yatırımcılara tahsis edilerek kamu taşınmazlarının özel sektöre devredilmesi düzenlenmiştir.

2022 yılında Kıyı Yönetmeliğinde; Kıyı Kanununu açıkça ihlal eden, imar ve koruma mevzuatına aykırılık taşıyan turizm tesisi inşaatlarına geniş bir imar affı getiren değişiklikler yapılmıştı.

Mayıs 2024'te yargı kararıyla iptal edilen bu düzenlemeler yeni değişiklikle baypas edilmekte; kullanılmasında ve yararlanılmasında kamu yararının gözetilmesi öncelikli olan kıyılar ve sahil şeritlerindeki orman alanlarının sermayeye tahsisinin önü açılmaktadır.

Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinde Değişiklik

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca ilk olarak 7 Şubat 1993 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren yönetmelik 2025 yılındaki düzenlemeye toplam 7 kere tamamen değiştirilmiştir.

26 Haziran 2025 tarihinde getirilen değişiklikler; ÇED sürecinde halkın katılım ve erişimini kısıtlayan, ÇED süreci uygulanacak projelerin kapsamını ve incelenecek etki sahasını daraltan düzenlemeleri içermektedir.

Projelerin çevreye zararını engellemeyi amaçlayan ÇED Yönetmeliği; iktidarın kalkınma hedefleri ile madencilik, enerji gibi sektörlerin yatırım faaliyetleri çerçevesinde şekillenmektedir. Birçok proje ve faaliyet ÇED kapsamından çıkarılmış ya da kapsamı değiştirilmiştir.

Buna göre 15 türbine kadar olan RES'ler doğrudan ÇED uygulanacak projeler kapsamından çıkarılmış; proje alanı 7,5 hektar altındaki GES'lerin tamamı ÇED kapsamından çıkarılmış ve JES projelerinde yılda 300bin metreküp kapasiteli projeler doğrudan ÇED uygulanacak projeler kapsamından ön değerlendirme kapsamına alınmıştır.

7553 Sayılı Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

Çalışma yaşamı, milli parklar ve turizm tesislerine ilişkin düzenlemeler içeren 3186 Esas No.lu Torba Yasa teklifi 30 Haziran 2025 tarihinde Türkiye

Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunulmuş ve Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından kabul edilmiştir. Teklif 9 Temmuz 2025 tarihli TBMM Genel Kurul gündeminde görüşülmeye başlanmış ve kabul edilmiştir.

Torba Yasa teklifinde emekli maaşlarının artırılmasına yönelik değişiklikler öne çıkarılmasına karşın; turizm sektöründe çalışanlar için haftalık tatil kaldırılarak on günde bir izin günü kullanımı düzenlenmektedir. Ayrıca; doğa koruma alanlarında ve milli parklarda faaliyet gösteren döner sermaye işletmeleri; 28 Aralık 2024 tarihinde yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle ayrı tüzel kişiliği olan, hizmet karşılığı gelir elde eden özel bütçeli idareye dönüştürülen Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'ne bağlanmıştır.

2634 Sayılı Turizmi Teşvik Kanununun Doğal Turizm kaynaklarının korunması ve kullanılmasına yönelik düzenleme içeren 6.Maddesinde Anayasa Mahkemesinin 5/11/2024 Tarihli ve E: 2023/9, K: 2024/183 Sayılı Kararı ile iptal edilen hükümler, iptal gerekçeleri ortadan kaldırılmaksızın yeniden getirilmektedir.

Mahkeme kararı ile; göl ve akarsu kıyılarının, sahil şeritlerinin, tarım arazileri ile çayır ve meraların, tabiat varlıklarının ve orman alanlarının da bulunduğu alanlarda, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yapılan günübirlik tesislerin Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü'nün (DÖSİMM) iştiraki şirketler tarafından işletilebilmesi düzenlemesi;

- bu alanların özel şirketlerin kullanımına açılmasına neden olacağı,
- kamu yararının bulunmadığı,
- idareye keyfî uygulamalara neden olabilecek sınırsız takdir yetkisi tanındığı,
- söz konusu alanların korunmasına yönelik güvence öngörülmediği,
- Anayasa Mahkemesinin daha önce vermiş olduğu iptal kararlarına rağmen benzer düzenlemelerin tekrar ihdas edilmesinin kuvvetler ayrılığı ilkesiyle bağdaşmadığı gerekçeleriyle iptal edilmiştir.

Torba Yasayla; iptal edilen DÖSİMM veya iştiraki şirketler düzenlemesi yerine “en az yüzde kırk beş sermaye ortağı olduğu şirketler” düzenlemesi getirilerek Anayasa Mahkemesi kararı baypas edilmektedir.

7554 Sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

Doğal çevre ve korunan alanlarda; tabiat varlıkları, koruma alanları, ormanlar, kıyılar, milli parklar, doğal sit alanları, meralar, yaylalar, kırsal alanlar ile bütün yaşam değerlerimiz sermayenin yatırım ve rant alanı haline getirilmesine yönelik en kapsamlı düzenlemeleri içeren 3159 Esas No.lu Torba Yasa; 13 Haziran 2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunulmuş ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu'nda kabul edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi; İklim Kanunu ve 215 Sıra Sayılı 3159 Esas No.lu Torba Yasayı kanunlaştırmak üzere; Temmuz 2025 sonuna kadar çalışmalara devam etme kararı almıştır.

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi 19 Temmuz 2025 tarihli TBMM Genel Kurul gündeminde kabul edilerek kanunlaşmıştır.

Yasayı hazırlayanlar yakın dönemde peş peşe getirilen imar, çevre, kıyılar, zeytinlikler, madenler ve koruma alanlarındaki mevzuata yönelik değişikliklerin; yenilenebilir enerji kaynaklarından elde edilen enerji üretimin artırılması, bu alandaki projelerin hızla hayata geçirilmesi, izin ve onay süreçlerinin sadeleştirilmesi, yatırımların hızlandırılması ve üstün kamu yararının gözetilmesi gerekçeleriyle hazırlandığını belirtse de yatırımcıların ve sermayenin lehine düzenlemeler getirildiği görülmektedir.

Kanunla getirilen değişikliklerin amacının; madencilik ve enerji üretim faaliyetlerinin çevresel etkilerinin en aza indirilerek sürdürülmesi olmadığı; enerji sektöründe ve madencilik faaliyetlerinde çevresel etki değerlendirme süreçlerinin ve kamu adına denetimin devre dışı bırakılarak yatırımcıların izin ve ruhsat süreçlerini hızlandırıcı ve kolaylaştırıcı nitelikte olduğu anlaşılmaktadır.

Torba Yasayla getirilen düzenlemeler genel çerçevede değerlendirildiğinde; doğal, tarihi ve kültürel tüm alanlarda büyük ölçekli projelerle çevre katliamının önünün açıldığı görülmektedir.

Madencilik için ayrılan alanda arkeolojik kültür varlıkları ile karşılaşılması durumunda Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın ilgili firmaya ödeme yaparak arkeolojik alanı koruma altına alabileceği maddesi, Türkiye'nin imzalayarak mevzuatına aldığı Avrupa Arkeolojik Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme ile açıkça çelişmektedir.

Getirilen değişikliklerin önemli bir bölümü; ÇED sürecini kısıtlayan, şirketlerin yatırımlarını daha hızlı gerçekleştirmelerine yarayan, ÇED süreci uygulanacak projelerin kapsamını ve incelenecek etki sahasını daraltan düzenlemeleri içermektedir.

Bu düzenlemeler ile Bakanlık, yatırımların çevresel etkilerini denetlemek yerine, gerçekleştirilmelerini takip etmeyi hedeflemektedir. Projelerin çevreye zararını engellemeyi amaçlayan mevzuat; iktidarın kalkınma hedefleri ile şirketlerin yatırım faaliyetleri çerçevesinde şekillenmektedir.

Çevreye büyük ölçüde etki edebilecek ve zarar verebilecek projelerin yürütülmesinde; inceleme ve denetim süreçleri, karmaşık bürokratik işlemler ve makul olmayan süreler olarak görülmekte; tüm bu denetimlerin hızlandırılarak ilgili kamu kurumlarının yetkilerinin kısıtlanması ve merkezi idareye hatta Cumhurbaşkanlığına devredilmesi istenmektedir.

Maden Kanunu başta olmak üzere değişiklikle getirilen süreci kolaylaştırıcı düzenlemelerle bağlantılı olarak yapılan değişiklikler, çevresel etki

değerlendirmesi ve kamusal ve hukuki denetime takılan birçok projenin önünü açmayı amaçlamaktadır.

Doğal ve Arkeolojik Sit Alanlarında Yapılaşmaya Yönelik İlke Kararları

Son olarak ise doğal ve arkeolojik sit alanlarında yapılaşmaya ilişkin ilke kararları yayımlanarak korunması gerekli alanlarda yapılaşmanın önünü açacak yeni düzenlemeler getirilmiştir.

10 Temmuz 2025 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu tarafından yayımlanan 3705 Sayılı ilke kararıyla 702 Sayılı Kentsel Arkeolojik Sit Alanları Koruma ve Kullanma Koşulları İlke Kararı değiştirilmiştir.

Değişiklikle kentsel arkeolojik sit alanlarında plan çalışmaları yapılmadan altyapı yapılmasına ve zemine müdahale edilmesine izin verilmiştir. Arkeolojik kalıntılara zarar verecek, bu alandaki buluntuların birlikte değerlendirme olanağını ortadan kaldıracak, var olan kültür varlığı potansiyelini yani toprak altının korunamayacağı koşullar getirilmiştir.

15 Ağustos 2025 tarihinde ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından; 146 Sayılı ilke kararıyla 94 Sayılı Doğal Sit Alanlarında Kalan Yapılarda Yapı Ruhsatı Değişikliği ve Basit Onarımlara Dair İlke Kararı değiştirilmiş; 144 Sayılı Doğal Sit Alanlarında Yapılabilecek Hayvan Bakımevlerine ve Doğal Yaşam Alanlarına Dair İlke kararı ile 147 Sayılı Çevresel Etki Değerlendirmesi Sürecine Yönelik Yapılacak İş ve İşlemler Hakkında İlke Kararı yayımlanmıştır.

144, İlke Kararıyla hayvan bakımevi yerleşkeleri yapılması gerekçesiyle doğal sit alanlarını ve orman arazilerini yapılaşmaya açılmış;

146 Sayılı İlke Kararıyla Doğal Sit Alanlarında koruma kurullarını ve yargı kararları yok sayılarak bu alanlarda yapılaşma ve tadilat süreçleri Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonlarının denetiminden çıkarılmış ve ilgili idarelere devredilmiş;

147 Sayılı İlke Kararıyla Doğal Sit Alanlarında korunması gerekli doğal alana etki olasılığı yüksek olan madencilik ve enerji projelerinin izin verilecek olan doğal sit özelinde ve kurulacak tesisin niteliği, büyüklüğü, kapasitesi, çevresel etkileri gibi kendine özgü özellikleri dikkate alınarak karara bağlanması için gerekli ÇED ve kamu denetimi süreçleri devre dışı bırakılmıştır.

1.3. Mesleki ve Toplumsal Sorumluluklar

Meslek Odalarına müdahaleler durdurulmalıdır!

Cumhuriyetin ikinci yüzyılında, giderek ağırlaşan ve belirginleşen kriz koşulları ile birlikte başta eğitim, bilim, kültür, sanat, kentleşme ve yerel yönetimler konusunda günümüze gelen kazanımların tümünü ortadan kaldırmaya veya kısıtlamaya yönelik girişimler hız kazanmıştır.

Anayasa ve uluslararası sözleşmelerle özerk yapıları güvence altına alınmış olan yerel yönetimler ile meslek kuruluşları üzerinde kurulan baskı; işlevsizleştirme ve yetki kısıtlaması gibi düzenlemeler her geçen gün bir adım ileri taşınarak, “özerk ve demokratik” yapıları yok sayılmakta, idari ve mali yapıları değiştirilmeye çalışılmaktadır.

2017 yılında bütün siyasi yetkilerin tek kişide toplandığı Cumhurbaşkanlığı sisteminin erkler ayrılığını ortadan kaldırdığı, alınan kararların ve uygulamaya konulan hukuk normlarının giderek baskıcı bir sisteme dönüştüğü bir süreci izliyoruz.

Bir an önce parlamenter sistemin ülkemizde yeniden hâkim olmasına yönelik çalışmaların başlatılması gerekmektedir.

Bu süreçte mesleki uzmanlık alanları değersizleştirilirken; yerel yönetimlerin, üniversitelerin kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarının işlevsizleştirilmesi için düzenlemeler getirilmektedir.

Söz konusu düzenlemelerle değişik kamu kurum ve kuruluşlarına verilen görev ve yetkilerin eylemsel işlevlerine son verilmekte ve bu görev ve yetkiler Bakanlıklar eliyle merkezileştirilmekte, Bakanlıklara Anayasayla getirilen düzenlemeleri aşan yetkiler verilmektedir.

Kamu yararı doğrultusunda mimarlık ve kentleşme politikalarının hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Mimarlar Odası olarak; mimarlık alanına ilişkin “hak ve örgütlenme” mücadelesinin, yaşam hakkından, demokrasiden, özgürlüklerden, insan haklarından ve barıştan bağımsız düşünölemeyeceğini biliyoruz.

Yapılı çevrenin sağlıklı ve kamu yararını gözeten politikalar çerçevesinde üretilmesi, korunması ve kullanılması; kamu yönetiminin, merkezî ve yerel yönetimlerin, meslek mensuplarının, meslek kuruluşlarının ve ilgili tüm kesimlerin ölkede adına ortak sorumluluğudur. Bu sorumlulukların yerine getirilmesinde “özerk yapılarının” korunması, güçlendirilmesi ve geliştirilmesi esastır.

Mimarlar Odası olarak bu tespit ve değerlendirmeler ışığında; ölkemizin sahip olduğı doğal, çevresel kaynakların korunması ve uzun vadeli çevre politikaları oluşturularak bu kaynakların tüm yurttaşlarca eşit kullanılabilmesinin sağlanması gerektiğini vurguluyoruz.

Yaşanabilir çevre hakkını engelleyen, tarihî ve doğal dokuyu tahrip eden ve kültürel değerleri yozlaştıran merkezî-yerel yönetim politikaları ve temel insan hak ve özgürlüklerine yapılan gerici müdahalelere karşı; kamusal alanlara, ölkenin tarih, kültür ve yaşam dokusunun temeli olan mimarlığa sahip çıkmak, Mimarlar Odası’nın yetmiş yıllık çalışma ilkelerinin temelini oluşturmuştur.

Kentlerin üretici niteliğinin yeniden öne çıkarıldığı, bir kültürel üretim alanı olarak kimlikli ve yaşanabilir bir niteliğe kavuşması, merkezi ve yerel

yönetimlerin de bu temel anlayışa uygun bir şekilde demokratikleşmeleri gerektiğini belirtmekteyiz.

Yakın zamanda tekrar gündeme gelen Anayasa değişikliği tartışmaları; merkezi idarenin yerel yönetimler ve meslek odaları üzerindeki idari vesayet ilişkisini hiyerarşik ilişkiye dönüştüren müdahaleler ve giderek ağırlaşan kriz koşullarında; kamu ve toplum yararını gözeten politikaların hayata geçirilmesi, kaybedilen kazanımların geri alınması, ayrıca demokratik, eşitlikçi ve adaletin sağlandığı ortamın hem yerelde hem de ülkede kurgulanması bakımından önem taşımaktadır.

Mimarlar Odası olarak;

- Demokrasi, hukuk, kent, kültür ve çevre karşısı alınan bütün plan, karar ve uygulamaların ivedilikle durdurulması ve kamuoyunun değerlendirmesine açılması,
- Doğal sit alanlarını ve çevreyi iktidar destekli sermaye sınıfları ile iş birliği içinde yapılaşmaya açan uygulamaların durdurulması,
- Saydam ve katılımcı sürece dayanmayan ve bilimsel ilkelere aykırı mevzuat düzenlemeleri ile tüm çevrenin ve korunan alanların yoğun yapılaşmaya açılması girişimlerinden vazgeçilmesi,
- Bugüne kadar pek çok yurttaşın hayatına mal olmuş ve olmaya devam eden, afetler karşısında büyük yıkımlara ve kayıplara sebep olan rant odaklı planlama, kentleşme ve yapılaşma politikaları terk edilmesi,
- Ülkemizin geleceğini ve toplumsal yaşamımızı tehdit eden; zeytinlikleri, tarım arazilerini, ormanları, akarsu ve kıyıları, eşsiz doğa güzelliklerini tahrip eden girişimlerin gündemden kaldırılması,
- Yerel toplumun yaşamının devamlılığı yerine, enerji ve turizm odaklı yatırımların önünün açılmasını hedefleyen girişim ve anlayışların terk edilmesi,
- Katılımcı süreçlerden uzak olarak hazırlanan; halk ile birlikte çevre ve meslek örgütlerini süreçten uzaklaştıran, sürecin merkezi elden yatırımcı şirketlerin lehine yürütülmesini önceleyen, tüm çevreyi ve korunan alanları tehdit ederek yaşanabilir çevre hakkını gasp eden düzenleme ve değişikliklerin iptal edilmesi
- Meslek Odaları, Üniversiteler ve kamu kurumları tarafından düzenlenen raporların dikkate alınması ve tüm paydaşların yer aldığı katılımcı süreçlere bağlı olarak alınacak bilimsel şehircilik ilkelerine dayalı planlama kararların hayata geçirilmesi,
- Türkiye'nin altına imza attığı uluslararası anlaşmalara esas olan duyarlılıkların kamusal politikaları yönlendiren aktörler tarafından dikkate alınmasının sağlanması,

gerektiğini vurguluyoruz.

Cumhuriyetin ikinci yüzyılında; kentlerin kimlikli, planlı ve sağlıklı gelişmesi, mimarlığın, kamusal politikaların her düzeyinde yer alması, toplumsal yaşamın temeli olan insan hak ve özgürlüklerinin korunması, içinde bulunduğumuz bu karanlık süreçten çıkmak ve uygar bir gelecek için;

- Eğitim, bilim, kültür, sanat, kentleşme ve yaşamın tüm alanlarında gelişim ve ilerlemenin yeniden hedeflenmesi,
- Bağımsız, eşitlikçi ve özgürlükçü Cumhuriyet mücadelesinin yükseltilerek demokrasinin bütün kurum ve kurallarıyla yeniden işler hale getirilmesi,
- Temel insan hak ve özgürlüklerinin eşitçe, hiçbir ayırım, mahrumiyet ve kısıtlama olmaksızın kullanımının sağlanması ve toplumsal dayanışmanın desteklenmesi,
- Kamu hizmetlerinin halka en yakın yönetim kademeleri tarafından yerine getirilmesi ilkesi çerçevesinde belediyelerin ve yerinden yönetim organlarının olanaklarının artırılması,
- Bilimsel ilkelere dayalı, toplum yararını gözetken kamusal ve mekânsal politikaların oluşturulması, Yapılı çevrenin sağlıklı ve kamu yararını gözetken politikalar çerçevesinde üretilmesi,
- İnsanlığın ortak mirası olan mimari ve kültürel değerlerin, Cumhuriyet dönemi mimarlık mirasının korunması ve gelecek nesillere aktarılması,

tarihsel bir sorumluluk ve zorunluluktur.

Mimarlar Odası,

Kurulduğu günden bugüne 70 yıllık tarihiyle; “toplum hizmetinde mimarlık” anlayışını ve kamu yararının gözetilmesini temel almaktadır.

Mesleğin kamu yararına gelişimi, nitelikli mimarlığın kamusal politikaların her düzeyinde yer alması, kentlerin ve tüm yapıları çevrenin bilimsel planlama ilkelerini ve kamu yararını önceleyen politikalar çerçevesinde üretilmesi, doğal, tarihi ve kültürel değerlerimizin korunması Mimarlar Odası tarafından ülke adına mesleki ve toplumsal sorumluluk olarak benimsenmiştir.

Yaşadığımız bütün zor ve ağır koşullara rağmen; sağlıklı yaşam çevrelerinin oluşturulması için, öncelikle doğal kaynaklarımızın ve doğal, kültürel çevremizin korunması amacıyla verdiğimiz mücadeleye devam etmekte kararlı olduğumuzu önemle vurguluyoruz.

Mimarlık, yalnızca nitelikli yapı tasarlama ve inşa etme sanatı değildir. Her bireyin temel hakkı olan nitelikli, sağlıklı, güvenli yaşam çevrelerinin oluşturulmasına katkı sunmak, mimarın hem mesleki görevi hem de topluma karşı sorumluluğudur.

Ülkemiz ve Geleceğimiz İçin Kamu Varlıklarımızı ve Yok Olma Tehdidi Altındaki Yaşam Değerlerimizi Savunmaya Devam Edeceğiz!

Mimarlar Odası olarak mesleğimiz, kentlerimiz, ülkemiz ve geleceğimiz için;

Çağdaş, bilimsel bir planlamaya dayanmayan politikalar ve yatırım kararları ile; doğal çevrenin sistemli bir şekilde rant alanı haline getirilerek yok edilmesine karşı mücadelemizi sürdürmekte; eşitlik, özgürlük ve demokrasiyi esas alan yaşam değerlerini savunmakta kararlı olduğumuzu Genel Kurulumuzla paylaşıyoruz.

Mimarlar Odası,

Ülkemizde demokratik işleyişin ve adaletin sağlanmasının toplumsal talep haline geldiği olağanüstü koşullarda; tüm mesleki bilimsel çalışmalarını toplum hizmetinde mimarlık ilkesiyle, bilimin rehberliğinde, ülke ve kamu yararı doğrultusunda yürütmekte kararlıdır.

**TMMOB MİMARLAR ODASI
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

02

Mesleki Uygulama ve Hizmetler

2.1. Mimarlar Odası Mimarlık Hizmetleri Yönetmelik Taslağı

GENEL GEREKÇE

Bu Yönetmelik; mimarlık mesleğinin kamu yararı doğrultusunda yürütülmesini sağlamak, mimarların mesleki hak ve yetkilerini korumak, mesleki denetim ve tescil süreçlerini mesleğin gelişen koşullarına uygun, izlenebilir ve denetime açık bir yapıya kavuşturmak amacıyla hazırlanmıştır.

17/6/1938 tarihli ve 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun, 27/11/1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu ile 5/12/1951 tarihli ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu hükümleri dayanak alınmıştır.

Mimarlar Odası tarafından 1960'lı yıllardan itibaren yürürlüğe konulan Serbest Mimarlık Hizmetleri Uygulama Esasları, Büro Tescil Belgesi sistemi ve mesleki denetim süreçleri, zaman içerisinde edinilen uygulama deneyimleri doğrultusunda geliştirilmiş ve farklı dönemlerde yayımlanan düzenlemelerde güncellenmiştir. Yine bu kapsamda, 2/6/2005 tarihli ve aynı başlığı taşıyan "TMMOB Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği"nin yürürlüğe girmesinden itibaren geçen süreçte; meslek pratiğinde meydana gelen değişimler, yargı kararları, dijitalleşme süreçleri ve yeni mesleki hizmet alanlarının ortaya çıkması sonucunda, mevcut düzenlemelerin yeniden ele alınması ve güncellenmesi zorunluluğu doğmuştur.

Bu Yönetmelik ile;

- Mimarlık hizmetlerinin kapsamı, mesleğin gelişen uygulamaları ve yeni uzmanlık alanları doğrultusunda genişletilmiş; hizmet alanları açık ve sistematik biçimde tanımlanmıştır.
- Büro Tescil Belgesi sistemi güncellenmiş, dijital başvuru ve e-imza süreçleri tanımlanmıştır.
- Mesleki denetim, telif kaydı ve sicil işlemleri; kamu yararı, meslek etiği ve meslek onurunu gözetken ilkelere doğrultusunda yeniden düzenlenmiştir.
- Ücretli, kamu çalışanı, akademisyen ve serbest mimarların görev, hak ve sorumlulukları birbirinden ayrılarak açıklağa kavuşturulmuştur.
- Telif hakları, 5846 sayılı Kanun'la uyumlu biçimde detaylandırılmış, eser sahibinin onayı olmadan yapılacak değişikliklerin koşulları açıkça belirlenmiştir.
- Mimarlar Odasının mesleki yetki ve sorumlulukları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu statüsüyle uyumlu şekilde güçlendirilmiştir.

Yönetmelik, mimarlık mesleğinin kamusal niteliğini korurken meslek faaliyetlerinin açık, izlenebilir ve denetime elverişli biçimde yürütülmesini sağlamaktadır. Böylelikle hem mesleki standartların yükseltilmesi hem de toplumun nitelikli çevre ve yapı hakkının güvence altına alınması hedeflenmektedir.

TMMOB MİMARLAR ODASI MİMARLIK HİZMETLERİ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

MADDE GEREKÇELERİ

Amaç

Madde 1 — (1) Bu Yönetmeliğin amacı; mimarlık hizmetlerinde kamu yararını korumak, mimarın; mesleki hakları ile telif haklarını gözetmek, haksız rekabeti önlemek, mesleki değerlendirmeye esas sicilleri tutmak, mesleki görev, yetki, hak ve sorumluluklarını mimarlık meslek etiğine uygun olarak tanımlamaktır.

Bu maddeyle yönetmeliğin amacı açıkça belirlenmiştir.

Mimarlık hizmetlerinde kamu yararının gözetilmesi, mimarın mesleki haklarının ve eser sahibine ait telif haklarının korunması, haksız rekabetin önlenmesi ve mesleki sicil düzeninin oluşturulması hedeflenmektedir.

Kapsam Madde 2 — (1) Bu Yönetmelik, mimarın görev, yetki, hak ve sorumlulukları ile mesleki etkinliklerinin denetim kurallarını, mimarlık hizmetlerinin yapılmasında uyulacak kuralları ve uygulamaların tarifini kapsar.	Mimarların görev, hak, yetki ve sorumlulukları ile mesleki denetim süreçleri, hizmet standartları ve uygulama esaslarının tamamı bu yönetmeliğin kapsamına dâhildir. Yönetmelik tüm mimarlık hizmetlerini kapsayacak şekilde ele alınarak, mevcut haliyle serbest çalışan mimarlar odaklı olan yönetmeliğe kıyasla, mesleğin tüm alanlarını içermesine alabileceği yeni bir çerçeve öngörülmüştür. Böylece, yalnızca Büro Tescil Belgesi sahibi olan mimarların değil, mesleği farklı konumlarda ve dallarda icra edenlerin tamamının görev ve sorumluluklarını ve mimarlık hizmetlerinin yapılmasında uyulacak kuralları kapsayacak şekilde genişletilmiştir.
Dayanak Madde 3 — (1) Bu Yönetmelik, 17/6/1938 tarihli ve 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun ile 27/1/1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun 13 üncü ve 39 uncu maddesi ile 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na dayanılarak hazırlanmıştır.	Yönetmeliğin hukuki dayanağını oluşturan kanunlar bu maddede sayılmıştır. 3458 sayılı Kanun mimarlık yetkisini, 6235 sayılı Kanun Oda ve Birlik yapılımasını, 5846 sayılı Kanun ise eser sahipliği ve telif haklarını düzenlediğinden, yönetmeliğin bütün hükümlerine dayanak oluşturmaktadır.
Tanımlar Madde 4 — (1) Bu Yönetmelikte geçen; TMMOB: Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğini, Oda: Mimarlar Odasını, Şube: Mimarlar Odası şubesini, Mimar: Mimarlık hizmetlerini, eğitimi, uzmanlığı ve çalışma konularına göre, Mimarlar Odasının ilgili mevzuatına uygun olarak yapmaya yetkili, sorumluluklarını yerine getirerek üyelik sıfatını ve unvanını koruyan gerçek kişiyi, Mimarlık hizmetleri: mimarın uygulamaya, yapmaya, kabule ve imzaya yetkili olduğu her türlü hizmeti ve bunların uygulanması ile ilgili denetim ve kontrolük hizmetlerini, Eser sahipliği: Eseri meydana getiren kişiyi, Proje müellifi: 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun, 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu ve 5/12/1951 tarihli ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre, tasarladığı projenin telif hakkını kazanmış eser sahibi mimarları, Büro Tescil Belgesi: Mimarlar Odası tarafından verilen ve verildiği tarihten itibaren yalnızca içinde bulunulan takvim yılı içerisinde geçerli olan, mimarın Büro Tescil Belgesine tabi mimarlık hizmetlerini yapmaya yetkili olduğunu belirleyen belgeyi, Mühür: Mimarlar Odasına tescilini yaptıran mimarların Büro Tescil Belgesine tabi mimarlık hizmetlerini yapmaya yetkili olduğunu belirten, bir kereye mahsus verilen ve Büro Tescil Belgesi bulunduğu sürece kullanılabilen mühürü, Mesleki denetim: Mimarlık hizmetlerinin; kamu yararını gözetmek, haksız rekabeti engellemek, meslek etiğini ve eser sahibi mimarın 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri	Maddeyle yönetmelik kapsamında kullanılacak kavramlar açıklığa kavuşturulmuştur. Mevcut yönetmelikte bulunan "Mimar Proje Sicil Durum Belgesi"; "Mimar Fenni Mesul Sicil Durum Belgesi" ve "Şantiye Şefi Sicil Durum Belgesi" tanımları 43. Dönem Seçimsiz Genel Kurul'da kabul edilen ancak henüz yayımlanmamış olan değişiklikle kaldırılmıştır. Genel Kurul iradesine uygun olarak, bu tanımlar belge tipini sadeleştirmek adına "Üye Sicil Belgesi" tanımı altında birleştirilmiştir.

Kanunu'ndan gelen haklarını korumak amaçlarıyla, Mimarlar Odası tarafından yürürlükteki standart ve normlara göre incelenerek, mimarın kayıt ve sicillerinin tutulmasını, Mimarlık Hizmetleri Sözleşmesi: Her türlü mimarlık hizmetleri için mimar ve iş sahibi/işveren arasında yapılan sözleşmeyi, Üye Tanıtım Belgesi: Üyenin, kullanım amacı ve verileceği yeri talebinde belirtmesi kaydıyla, kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilere vermek üzere düzenlenen belgeyi, Üye Sicil Belgesi: Her türlü mimarlık hizmetlerinin, Oda tarafından kayıt ve mesleki denetim işlemi yapıldıktan sonra düzenlenen, mimarın sicilini ve hizmetin niteliğini belirten belgeyi, İş sahibi/işveren: Mimarla sözleşme yapan, özel hukuka tabi gerçek ve tüzel kişilerle, kamu tüzel kişileri, kamu kurum ve kuruluşlarını, Yönerge: Bu Yönetmelik kapsamındaki düzenlemelere açıklık getirmek üzere Oda Yönetim Kurulunca hazırlanan belgeyi, Şarhname: Oda Yönetim Kurulu tarafından hazırlanarak yürürlüğe konulan ve bu Yönetmelik kapsamındaki mimarlık hizmetlerinin türlerine, yürütülme usullerine, mesleki denetim ve sorumluluk esaslarına ilişkin teknik ve idari kuralları belirleyen düzenleyici belgeyi, İş bitim belgesi: Mesleki kontrollük ve fenni mesuliyet görevlerini üstlenen mimarın talebi halinde, yapı kullanma izin başvurusundan önce Mimarlar Odası tarafından düzenlenen belgeyi, ifade eder.	İKİNCİ BÖLÜM Hizmetler	Mimarlık hizmetleri Madde 5 — (1) Mimarın ihtisasına, formasyonuna ve işgal konusuna göre; müellif olarak tasarlama, uygulamaya, kabule, imzaya yetkili ve sorumlu olduğu mimarlık hizmet alanları; a) Mimarî tasarım hizmetleri: Yapıların tasarlanmaması, planlanması ve hayata geçirilmesi sürecinde verilen profesyonel hizmetler ile yapı bileşenleri tasarımı, mevcut yapıların tadilatı ve rölöve, restitüsyon ve restorasyon hizmetlerinin bütünüdür. b) İlgili meslek disiplinleri ile birlikte yapılan kentsel tasarım ve dönüşüm hizmetleri, koruma anaçlı imar planı, imar planı ve çevre düzenlemesi çalışmalarıdır. c) Mimarî uygulama ve yönetimi hizmetleri: Mimarî mesleki kontrollük, proje ve şantiye koordinasyonu ve planlanması; şantiye şefliği, saha mimarlığı; mimari fenni mesuliyet, mimari proje ve uygulama denetimi, yapı denetimi, yardımcı kontrollük, kontrollük ve kabul teslim çalışmalarıdır. Bu maddeyle mimarlık hizmetleri kapsamlı biçimde sınıflandırılmıştır. Tasarım, uygulama, danışmanlık, eğitim ve sertifikalı uzmanlık alanları ayrı ayrı tanımlanarak, mimarın görev ve yetki sınırları netleştirilmiştir. Ayrıca enerji verimliliği ve akustik gibi uzmanlık alanları düzenleme kapsamına alınmıştır. Mimarî danışmanlık hizmetleri kapsamı genişletilmiştir. Uzmanlık, eğitim ve sertifika gerektiren diğer mesleki hizmet alanları tanıma eklenmiştir.
---	---	--

d) Mimari danışmanlık hizmetleri: Mimari danışmanlık, müşavirlik, bilirkişilik, gayrimenkul değerleme, hakemlik, eksperlik, jüri üyeliği, raporlortörük; mimari proje yönetimi, fizibilite çalışmaları, program hazırlığı, özel araştırma ve çalışmalar, yapı performans ve kullanım raporları, dosya hazırlığı, iş ve işlem takibi gerektiren işlerin yapılması, ihale dosyası hazırlanması, karşılaştırmalı keşif ve şartname hazırlanmasıdır. e) Mimarlık eğitimi hizmetleri: Mimarlık eğitim ve öğretim çalışmalarıdır. (2) Uzmanlık için eğitim ve sertifika gerektiren diğer mesleki hizmet alanları: bilirkişilik, gayrimenkul değerlendirme, akustik uzmanlığı, enerji kimlik belgesi uzmanlığı, işçi sağlığı ve iş güvenliği uzmanlığı, Bream-LEED uzmanlıkları, YES-TR ulusal uzmanlığıdır. (3) Mimar yukarıda tanımlanan hizmet alanları dışında ulusal ve uluslararası tanımlanan yeni mesleki hizmet alanlarında da, bu düzenlemeler çerçevesinde hizmet verir.	Maddeyle, serbest meslek uygulamalarının hangi koşullarda Büro Tescil Belgesi kapsamında yapılabileceği belirlenmiştir. Bu belge, mimarlık hizmetlerinin mesleki etik, kamu yararı ve meslek onuru ilkeleri doğrultusunda Oda denetiminde yürütülmesini ve bu hizmetlere ilişkin sorumlulukların Oda sicilinde işlenmesini güvence altına alır.
Büro Tescil Belgesine tabi mimarlık hizmetleri Madde 6 — (1) Büro Tescil Belgesi ile yapılan mimarlık hizmetleri; a) Mimarlık hizmetleri içerisinde tanımlanan; mimari proje hizmetleri, rölöve, restitüsyon, restorasyon çalışmaları, inar planlama çalışmaları, koruma amaçlı inar planları, mimari mesleki kontrolük hizmetleri ve mimari fenni mesuliyet hizmetleridir. b) Eğitim ve sertifika gerektiren, yürürlükte bulunan ilgili mevzuatta Büro Tescil Belgesi zorunluluğu olan hizmetlerdir. (2) Bu hizmetler Büro Tescil Belgesi sahibi olmayan ya da bu Yönetmelikte tanımlanan istisna koşulları taşımayan mimarlar tarafından yapılamaz.	ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Görev, Hak, Yetki ve Sorumluluklar Mimarlar Odasının görev, yetki ve sorumlulukları Madde 7 — (1) Mimarlar Odası; a) Mimarlık hizmetlerinin yürütülmesinde meslek mensupları arasında haksız rekabeti önlemek, üretilen hizmetlerin nitelikli, toplum ve meslek yararına olmasını sağlamak amacıyla gerekli gördüğü önlemleri alır ve denetimini yapar. b) Mimarların hizmetlerini denetlemeye ve sicillerini tutmaya yetkilidir. c) Büro Tescil Belgesi koşullarını yerine getiren üyelere belgesini düzenler ve mühür verir. d) Şubeler tarafından güncellenerek düzenlenen ve bildirilen Büro Tescil Belgesi almış serbest mimarlar listesini duyurur. e) Mimarların çalışma ve uzmanlık alanları ile mimarlık hizmetlerini yapması süreli/süresiz kısıtlananları listeye işler ve bunları da kamuoyu ve yetkili mercilere duyurur.

f) Mimarların mesleklerini uygularken topluma, meslektaşlarıyla ve işveren/işsahibi ile arasındaki ilişkileri ilgili mevzuat ve hakkaniyet çerçevesinde düzenleyecek tedbirler alır, gelişmeler yapar. Bu anlamda mimar ile işveren/işsahibi arasında, mimar ile kurumlar arasında doğabilecek uyumsuzluklarda hakemlik/uzlaştırma görevini üstlenir. g) 5/12/1951 tarihli ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca, mimarların fikir ve sanat eseri niteliğindeki her türlü üretimlerinin korunması için gerekli düzenlemeleri yapar. Gerekli hallerde eser sahibi mimarın bulunabilmesi için, iş sahibinin yasal tebligat ve ilanıya eş zamanlı olarak, Oda yayın ve iletişim organları yoluyla duyurur. Proje müellifi mimarın bulunmaması durumunda; işverenin, mal sahibinin ve proje müellifiği görevini üstlenecek yeni mimarın verecekleri Mimarlar Odasında hazırlanan ortak taahhünameyi arar. h) Ücretli çalışan mimarların hak ve sorumluluklarını düzenleyen yönergeler hazırlar ve duyurur. Ücretli çalışan üyeleri ile ilgili tavsiye edilen ücret her yıl belirlir ve iletişim organlarıyla duyurur. i) Mimarlık hizmetleri karşılığında hak edilecek ücretlere ilişkin tavsiye edilen bedel tarifelerini yayımlayarak, her yıl bu tarifiyi günceller, iletişim organlarıyla duyurur. j) Mesleki denetim, telif kaydı ve proje kayıt hizmeti karşılığında Mimarlar Odası Merkez Yönetim Kurulu tarafından her yıl belirlenen maktu bedeli yayımlar ve iletişim organlarıyla duyurur. k) Mimarlık hizmetleri ile ilgili olarak, işin kapsamı, süresi, aşamaları, bedeli, telif ve karşılıklı haklar ile yaptırım konularında asgari koşulları kapsayan tip sözleşme hazırlar ve web sayfasında yayımlar. l) Üyelerinin mesleki bilgi ve birikimlerini atılabilmeleri için eğitim programları düzenler. Meslek içi eğitimlere katılan üyelerin eğitim bilgilerini sicillerine işler. m) Mimarlar Odası mimarlık mesleğinin etkinlik alanlarını ve mimarların mesleki haklarını koruyup geliştirmekle sorumlu ve yetkilidir.	Madde, mimarın mesleki görev, hak, yetki ve sorumluluklarını genel hükümler halinde düzenlemektedir. Mimarın, Oda mevzuatına ve mesleki etik kurallarına uygun davranma yükümlülüğü; telif haklarına saygı, bildirim ve mesleki denetime tabi olma zorunluluğu bu maddeyle güvence altına alınmıştır. Mevcut Yönetmelikte bu maddede serbest çalışan mimarların görev, hak, yetki ve sorumluluklarının ayrıntılı olarak açıklanmasına kıyasla, mesleği farklı konularda ve dallarda icra edenlerin tamamının görev, hak, yetki ve sorumluluklarıyla ilgili açıklamalar düzenlenmiştir.
Mimarların görev, hak, yetki ve sorumlulukları Madde 8 — (1) Mimarların görev, hak, yetki ve sorumlulukları; a) Mimar, mimarlık hizmetlerini; 1) Mimarlar Odasının mimarlık hizmetleri sunulması ile ilişkili mevzuat çerçevesinde belirlediği esaslara, 2) Bu Yönetmelik hükümlerine, 3) TMMOB Disiplin Yönetmeliğine, 4) Mimarlar Odası Mesleki Davranış Kuralları Yönetmeliğine, 5) Fen ve yapı sanatı ile ilgili mevzuatın gerektirdiği standart ve normlara, 6) Ulusal ve kabul edilmiş uluslararası meslek standartlarına, mesleki etik kurallara ve kamu yararına, uygun olarak yürütmekle yetkili, yükümlü ve bundan dolayı sorumludur.	

b) Mimarın kendisine tanınmış görev, yetki, hak ve sorumlulukları Mimarlar Odası dışında başka bir kuruluş tarafından sınırlanamaz ve kısıtlanamaz. c) Mimar, üyeliğine esas bilgi ve belgelerinde olan değişiklikleri en geç otuz gün içerisinde bağlı olduğu Oda birimine bildirmek zorundadır. d) Mimar, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'ndaki hükümlere uygun davranmak zorundadır. e) Mimar, serbest mimarlık hizmetleri için verilen evrak, belge ve hazırladığı yazılı ve çizili dokümanları, işin sona ermesinden sonra 5 yıl süre ile saklamak zorundadır, ancak ilgili mevzuatta daha uzun bir süre öngörülmesi halinde bu süreye uyulur. f) Eser sahibi mimarın onayı olmadan eser üzerinde hiçbir değişiklik, tadilat ya da ilaveler yapılamaz ve projesi kullanılamaz. g) Bu maddenin (f) bendinde belirlenen koşullarda izin alınması gereken hallerde eser sahibi mimarın bulunamaması durumunda, mimar tadilat projesi üstlenebilmek için Odaya başvurmak ve iş sahibinden yasal tebligat ve ilan yapmasını talep etmekte yükümlüdür. İlanı takip eden günden itibaren 15 inci günün bitiminden sonra, eser sahibinin bu süre içerisinde ortaya çıkarmaması durumunda muvafakat aranmaz. h) Eser sahibi mimarın bu süre içerisinde de bulunamaması durumunda, tebligat ve ilan belgeleri ile görevi üstlenen mimar, işveren ve mal sahibi, ileride doğabilecek tüm sorumluluğun kendilerine ait olduğuna dair, Mimarlar Odası'na hazırlanan ortak taahhütnameyi imzalar. i) Proje müellifi mimarın vefat etmesi durumunda; görevi üstlenen yeni mimar ileride doğabilecek tüm sorumluluğun kendisine ait olduğuna dair, Mimarlar Odası'na hazırlanan taahhütnameyi imzalar. j) Mimar, bu Yönetmelik kapsamına giren tüm mimarlık hizmetlerini Mimarlar Odası'nın mesleki denetimine sunmakla yükümlüdür. İş sahibinin, ilgili idarenin, inşaat ruhsatı ve yapı kullanma izni veren mercilerin Mimarlar Odası mesleki denetimini istememesi durumunda da mimarın bu yükümlülüğü ortadan kalkmaz.	Bu maddeyle serbest çalışan mimarların iş sözleşmesi, proje standardı ve eser sahipliği kapsamında verdikleri mimarlık hizmetlerinin yasa ve yönetmeliklerde tanımlanan asgari koşullara uygunluğunun sağlanması ve haksız rekabetin önlenmesi amacıyla eklenen düzenlemeleri içerir. Yönetmelik değişikliği çalışmasının tamamlanmasının ardından hazırlanması öngörülen işveren ve ücretli çalışan mimarların hak ve sorumluluklarına ilişkin detaylı düzenlemeleri içerecek yönergeye atıfta bulunulmuştur.
---	---

Serbest çalışan mimarların görev, hak ve sorumlulukları

Madde 9 - (1) Bu yönetmeliğin 8. maddesindeki düzenlemelere ek olarak serbest çalışan mimar:

- Mimarlık hizmetleri ile ilgili olarak, hizmetin başlanmasından önce iş sahibi ve hizmet alacağı kişiler ile sözleşme imzalar.
- İlgili mevzuatın gerektirdiği ve Mimarlar Odası'na hazırlanan şartnameyle tanımlanmış mimari proje çizim ve sunuş standartlarına uymak zorundadır.
- Mimarlık hizmetlerinin yerine getirilmesinde, işverene bilgi vermek ve onayını almak koşuluyla projesinde değişiklik yapma hakkına sahiptir.
- 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 7 ve 14 üncü maddeleri uyarınca eserini umuma arz etme yetkisine sahiptir.

e) Yapı üretim sürecinin tüm aşamalarında mesleki kontrol olarak eserin projesine uygun yapılmasını denetlemek ve varsa ayrırlıkların düzeltilmesi konusunda uyarmak hakkına sahiptir. f) Ayrırlık bulunmaması halinde eserin tamamlanıp kullanıma açılmasına izin verir. g) Mimarlar Odasının işveren ve ücretli çalışan mimarların hak ve sorumluluklarına ilişkin yönergese ve ilgili mevzuata uymakla yükümlüdür.	Mevcut yönetmelikte bulunmayan ve ücretli çalışan mimarların çalışmalarında yasalardan kaynaklanan haklarının ve sorumluluklarının düzenlenmesine yönelik bu madde eklenmiştir. Madde aynı zamanda, Yönetmelik değişikliği çalışmasının tamamlanması sonrasında hazırlanması öngörülen işveren ve ücretli çalışan mimarların hak ve sorumluluklarına ilişkin detaylı düzenlemeleri içerecek yönergeye atıfta bulunulmuştur. İşverenle yapılacak sözleşmelerde telif kullanım koşullarının düzenlenebilmesi, emeğin korunması ve haksız kullanımın önlenmesi hedeflenmektedir.
Ücretli çalışan mimarların görev, hak ve sorumlulukları Madde 10 - (1) Bu yönetmeliğin 8. maddesindeki düzenlemelere ek olarak ücretli çalışan mimar; a) Mimarlar Odasının işveren ve ücretli çalışan mimarların hak ve sorumluluklarına ilişkin yönergese b) İlgili mevzuatın gerektirdiği ve Mimarlar Odasınınca hazırlanan şartnameyle tanımlanmış mimari proje çizim ve sunuş standartlarına uymak zorundadır. (2) Ücretli çalışan mimarın işverenle yapacağı iş sözleşmesinde telif haklarının kullanımına ilişkin hüküm yer alabilir. Teknik yardım ve hizmetler telif hakkı konusu olamaz.	Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan mimarların çalışmalarında yasalardan kaynaklanan haklarının ve sorumluluklarının düzenlenmesine yönelik bu madde eklenmiştir. Maddeyle kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan mimarların kamu yararı ve etik ilkelere uygun hareket etme yükümlülüğü vurgulanmıştır. Kamu adına yapılan işlerde telif hakkı ihlallerinin önlenmesi amaçlanmaktadır.
Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan mimarların görev, hak ve sorumlulukları Madde 11 - (1) Bu yönetmeliğin 8. maddesindeki düzenlemelere ek olarak kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan mimar; a) Kendi görev ve statüsünü; kişisel çıkarları doğrultusunda ve mesleki kurallara aykırı, kamu yararı dışında kullanamaz. b) İlgili mevzuatın gerektirdiği ve Mimarlar Odasınınca hazırlanan şartnameyle tanımlanmış mimari proje çizim ve sunuş standartlarına uymak ve uyulmasını sağlamakla yükümlüdür. c) Onaylayacağı ve uygulayacağı projelerde, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu gereğince proje müellifi ve eser sahibi mimarın haklarını gözetmekle yükümlüdür. d) Görevlerinin gereği olan işleri yaparken, mesleki bakımdan, Odaya kayıtlı meslektaşlarının yetkilerine, haklarına sahip ve ödevleriyle sorumludurlar.	Öğretim elemanı olarak çalışan mimarların mesleki ve bilimsel görevleri düzenlenmiştir. Bu maddeyle eğitim ve araştırma faaliyetlerinde mesleğin evrensel ilkelere uygunluk ve bilimsel özerklik ilkesi korunmaktadır.
Yükseköğretim kurumlarında öğretim elemanı olarak çalışan mimarların görev, hak ve sorumlulukları Madde 12 - (1) Bu yönetmeliğin 8. maddesindeki düzenlemelere ek olarak yükseköğretim kurumlarında çalışan mimar; a) Kendi görev ve statüsünü; kişisel çıkarları doğrultusunda ve mesleki kurallara aykırı, kamu yararı dışında kullanamaz.	

b) ilgili mevzuatın gerektirdiği ve Mimarlar Odası'na hazırlanan şartnameyle tanımlanmış mimari proje çizim ve sunuş standartlarına uymak ve uyulmasını sağlamakla yükümlüdür. c) Özgür ve bilimsel düşünce yoluyla bilgi ve teknoloji üretir, evrensel ve çağdaş gelişmeye katkıda bulunur. d) Mimarlık hizmet alanlarının korunması ve geliştirilmesine yönelik mesleki eğitim-öğretim plan ve programlarını yapmak, bilimsel ve teknolojik esaslara, ulusal, uluslararası ve yerel ihtiyaçlara göre geliştirmekle sorumludur.	Uzmanlık, eğitim ve sertifika gerektiren diğer mesleki hizmetleri veren mimarların görev, hak ve sorumlulukları Madde 13 - (1) Bu yönetmeliğin 8 inci maddesindeki düzenlemelere ek olarak 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında tanımlanan, uzmanlık, eğitim ve sertifika gerektiren diğer mesleki hizmetleri veren mimar; a) Bu hizmet alanları için ilgili mevzuatın yetkilendirdiği kurum ve kuruluşlarda gerekli eğitimlere katılmış olmak ve varsa sınavlarında başarılı olmak zorundadır. b) Yapıtları hizmetlerde uzmanlık alanlarıyla ilgili mevzuata uymakla yükümlüdür.	Maddeyle; uzmanlık, eğitim ve sertifika gerektiren mesleki hizmetlerin usulleri tanımlanmıştır. Amaç, yetkinlik esaslı mesleki uygulamaların güvenli biçimde yürütülmesidir. Madde 14 - (1) Bu yönetmeliğin 8. maddesindeki düzenlemelere ek olarak şantiye şefliği hizmetleri veren mimar; a) Şantiye şefliği hizmetleri için ilgili mevzuatın yetkilendirdiği kurum ve kuruluşlarda gerekli eğitimlere katılmış olmak ve varsa sınavlarında başarılı olmak zorundadır. b) Yaptığı hizmetlerde TMMOB Mimarlar Odası Şantiye Şefliği Hizmetleri Şartnamesi ve ilgili mevzuata uymakla yükümlüdür. c) Şantiye şefliği hizmetine konu bilgileri yazılı olarak sunar ve Üye Sicil Belgesi alır. d) Şantiye şefliğine ilişkin sorumluluklarını tamamladığına dair bilgilerin siciline işlenbilmesi için, söz konusu işe ait yapı kullanma izin belgesi ya da ilgili idareye sunduğu istifa belgesi ve seviye tespit tutanağını Odaya vermekle yükümlüdür. e) Aidat borcu olmayan ve kısıtlılığı bulunmayan üyeye, Üye Sicil Belgesi verilir.	Fenni mesul mimarların teknik sorumlulukları düzenlenmiştir. Bu maddeyle, 3194 sayılı İmar Kanunu ve Oda Şartnameleriyle uyumlu olarak denetim, kayıt ve sorumluluk esasları belirlenmiştir.
---	--	---	---

a) Yaptığı hizmetlerde TMMOB Mimarlar Odası Mimari Teknik Uygulama Sorumluluğu (Fenni Mesuliyet) Hizmetleri Şartnamesi ve ilgili mevzuata uymakla yükümlüdür. b) Aıdat borcu olmayan ve kıstıllığı bulunmayan üyeye, Üye Sicil Belgesi verilir.	Yapı denetimde çalışan mimarların görev, hak ve sorumlulukları Madde 16 - (1) Bu yönetmeliğin 8. maddesindeki düzenlemelere ek olarak yapı denetimde çalışan mimar; a) Yapı denetim hizmetlerinde çalışabilmek için ilgili mevzuatın yetkilendirdiği kurum ve kuruluşlarda gerekli eğitimlere katılmış olmak ve varsa sınavlarında başarılı olmak zorundadır. b) Aıdat borcu olmayan ve kıstıllığı bulunmayan üyeye, Üye Sicil Belgesi verilir. c) Mimarlar Odası tarafından işveren ve ücretli çalışan mimarların hak ve sorumluluklarına ilişkin yönergeye ve ilgili mevzuata uymakla yükümlüdür. d) Yapı Denetim Kuruluşu ortağı olan ya da Yapı Denetim Kuruluşunda çalışan mimarın, denetim faaliyetinin başlamasıyla ve denetim faaliyeti süresince Büro Tescil Belgesi geçersiz kılınır ve mühürü geri alınır.	Madde, yapı denetim kuruluşlarında görev yapan mimarların yetki, belge ve sorumluluk koşullarını tanımlar. Ayrıca yapı denetim mevzuatıyla paralel şekilde, aynı mimarın eşzamanlı olarak Büro Tescil Belgesiyle serbest hizmet yapmasının önüne geçilerek menfaat çatışması önlenmiştir.	Maddeyle belgelendirme süreci, yetkili birimler ve işlem süreleri düzenlenmiştir. Yönetmeliğin 6. maddesinde tanımlanan mimarlık hizmetlerinin yapılması için Büro Tescil Belgesi ve mühür verilmesinde Mimarlar Odası birimince uyulacak kuralları içerir. Amaç, sürecin açık, izlenebilir ve denetime elverişli olarak yürütülmesini sağlamaktır. Büro Tescil Belgesi verilmesinde uyulacak esaslar Madde 17 — (1) Mimarlar Odasına tescilini yaptıran ve bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde tanımlanan mimarlık hizmetleri için mimarlara, yetkili olduğunu belirten Büro Tescil Belgesi ile birlikte mühür verilir. (2) Büro Tescil Belgesi ve mühürü olmayan mimarlar, bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde tanımlanan mimarlık hizmetlerini yapamazlar. (3) Büro Tescil Belgesi verilmesi aşağıda yazılı kurallara uygun olarak yürütülür; a) Büro Tescil Belgesi ve mühür mimar adına düzenlenir. b) Mimara birden fazla Büro Tescil Belgesi ve mühürü verilmez. c) Bu Yönetmeliğin 18, 19, 20 ve 21 inci maddelerinde belirtilen koşulları sağlayan mimarlar, ilgili maddede belirtilen belgeleri tamamlayarak, iş yerinin bulunduğu ilin ya da ilçenin bağlı olduğu Mimarlar Odası birimine yazılı veya e-imzalı olarak başvurur. d) Bu belgeler 7 gün içinde şube etkinlik alanlarındaki birimlerce ilgili şubeye iletilir. Şube başvuru, başvuru tarihinden itibaren en geç 15 gün içinde inceleyip sonuçlandırır. Düzenlenen Büro Tescil Belgesi, mimara, bağlı olduğu birimince verilir. e) Büro Tescil Belgesi yalnızca içinde bulunulan takvim yılı içerisinde, alındığı tarihten itibaren geçerli olmak üzere verilir. Büro Tescil Belgesi bedeli ve üyelik aidatlarının tamamı alınır.
---	---	---	--

f) Bir sonraki takvim yılına ait tescil bedeli her yıl Mimarlar Odası Merkez Yönetim Kurulu tarafından Aralık ayı içinde belirlenir ve ilan edilir. g) Büro Tescil Belgesinin ya da mührün kaybedilmesi durumunda, kaybın ve geçersizliğinin belgelenmesi koşulu ile yapılacak başvuru ve tescil bedelinin yatırılması durumunda Büro Tescil Belgesi ve mühür yeniden düzenlenir. h) Unvan, adres, statü değişikliği gibi tescile esas koşullarda olan değişiklikler mimarın en geç 30 gün içinde yapacağı başvuru sonucunda değiştirilir. Bu işlem için ayrıca bir bedel alınmaz. i) Büro Tescil Belgeleri ülke çapında, karışıklığa ve tekrara neden olmayacak şekilde, şube ve şubelere bağlı birimler ile tescil tarihi esas alınarak numaralanır. İptal edilen Büro Tescil Belgesi numarası bir başka Büro Tescil Belgesine verilemez. Tescilli silinen mimarın yeniden başvurusu durumunda eski belge numarası verilir. j) Şube değiştiren mimar, Büro Tescil Belgesi ve mührünü kayıtlı olduğu şubeye iade eder. Yeni Büro Tescil Belgesi ve mühür nakil olduğu şube tarafından verilir. Aynı yıl içerisinde yeniden verilen Büro Tescil Belgesi için bedel alınmaz. j) Tescil ile ilgili evraklar Mimarlar Odası tarafından saklanır. k) Bu Yönetmeliğe göre mesleğini uygulama koşullarında değişiklik olan mimarın, Büro Tescil Belgesi geçersiz kılınır ve mühürü geri alınır. l) Tescile esas bilgi ve belgelerin Mimarlar Odasına verilmesi aşamasında gerçeğe aykırı bildirimde bulunduğu saptanan mimarın tescil belgesi iptal edilir, mühürü geri alınır ve hakkında disiplin işlemleri yapılır.	Bu madde ile kendi adına çalışan, adi ortaklık veya sermaye şirketi ortaklıkları aracılığı ile serbest mimarlık hizmetlerini veren mimarların, TMMOB Mimarlar Odası tarafından verilen ve her yıl alınması gereken Büro Tescil Belgesini alabilmeleri için yerine getirmeleri gereken koşullar tanımlanmıştır. Madde, belge alacak mimarlarda aranacak mesleki, idari ve mali sorumlulukları belirler. Ayrıca kamu veya özel sektörde tam zamanlı çalışanların serbest faaliyet yürütmelerine ilişkin sınırlamalar netleştirilmiştir.
--	--

Büro Tescil Belgesi verilmesi koşulları

- Madde 18 —** (1) Büro Tescil Belgesi verilebilmesi için, bu Yönetmeliğin 8. ve 9. maddelerindeki düzenlemelere ek olarak mimarın;
- a) Mimarlık hizmetini yürütebileceği vergiyi esas adresinin olması,
 - b) Mimarlar Odasında düzenlenen imza sirküleri, taahhütname ve başvuru yerine geçen formu şahsen doldurması ve imzalaması,
 - c) Büro Tescil Belgesi tescil, mühür bedeli ve üyelik aidatını ödemesi ve Odaya karşı sorumluluklarını yerine getirmiş olması,
 - d) Büro Tescil Belgesine esas mührünü elden alması, kendisi elden alamıyorsa yetkilendirdiği kişinin bilgilerini içeren dilekçe ile başvuru yapılması,
 - e) Kamu kurum ve kuruluşları, ruhsat veren kurum ve kuruluşlar ile bunların iştiraki olan tüzel kişilerde tam zamanlı hizmet sözleşmesiyle çalışmıyor olması,
 - f) Özel hukuk tüzel ve gerçek kişilerinin yanında tam zamanlı hizmet sözleşmesiyle çalışmıyor olması,
 - g) Üniversite ve eğitim kurumlarında tam zamanlı hizmet sözleşmesiyle çalışmıyor olması,

h) Yapı Denetim Kuruluşu ortağı olmaması veya yapı denetim şirketlerinde çalışmıyor olması, gerekir.	Kendi adına serbest çalışan mimarların 18. maddede getirilen düzenlemelere ek olarak, mimarın vergi mükellefiyetine ilişkin belge ibrazı zorunlu tutulmuştur. Amaç, haksız rekabetin önlenmesi, mimarlık mesleğinin kamusal niteliğini koruyacak biçimde, serbest mimarlık hizmetlerinin Oda denetimi ve mesleki kayıt sistemi içinde yürütülmesini sağlamaktır.
Kendi adına serbest çalışan mimarın tescili Madde 19 — (1) Kendi adına serbest çalışan mimarın, Mimarlar Odasının tescilinin yapılması ve mühür alabilmesi için, bu Yönetmeliğin 18. maddesindeki düzenlemelere ek olarak; gelir idaresi başkanlığı dijital vergi dairesinden alınan vergi mükellefiyetine ilişkin barkodlu belgeyi vermesi gerekir. Adi ortaklıklarda mimarların tescili Madde 20 — (1) Adi ortaklıklarda mimarların, Mimarlar Odasının tescilinin yapılması ve mühür alabilmeleri için, bu Yönetmeliğin 18. maddesindeki düzenlemelere ek olarak; a) Ortakların tamamı tarafından imzalanmış ortaklık sözleşmesini vermesi, b) Mimarların kendi aralarında kuracakları ortaklıklarda telif haklarını düzenleyen sözleşmeyi vermesi, c) Adi ortaklığı, tasarımlar ve yapı sektörüyle ilgili TMMOB üyeleri ile kurması, gerekir.	Madde, mimarların ve/veya tasarım ve yapı sektörüyle ilgili TMMOB üyelerinin bir araya gelerek oluşturdukları ortaklıkların tescil ve eser sahipliği, mesleki sorumluluk ve yetki paylaşımının açık, yazılı ve denetlenebilir biçimde düzenlenmektedir. Telif haklarının ortaklık sözleşmesiyle tanımlanması esastır.
Sermaye şirketi ortaklığı mimarın tescili Madde 21 — (1) Sermaye şirketi ortağı mimarın, Mimarlar Odasının tescilinin yapılması, Büro Tescil Belgesi ve mühür alabilmesi için, bu Yönetmeliğin 18. maddesindeki düzenlemelere ek olarak ve bu şirketlerde şirket ana sözleşmesinde belirtilen işgal konuları arasında mimarlık hizmetlerinin yer alması koşuluyla; a) Mimar ya da mimarların şirketteki hisse oranı %50'den fazla olacaktır. Sermaye şirketi ortaklarının tamamının mimar olması durumunda bu oran aranmaz. b) Ortakların tamamı tasarım ve yapı sektörüyle ilgili TMMOB üyesi olan mimarlık ve mühendislik hizmeti vermek amacıyla kurulmuş bulunan sermaye şirketlerinde mimar ya da mimarların payı; şirket sermayesinin ortakların üye olduğu meslek disiplinlerine bölünmesiyle bulunacak yüzde paydan az olamaz. Büro Tescil Belgesi alacak mimarın ortaklık hisse oranı en az %10 olarak aranır. c) Ortakların pay durumunun, Büro Tescil Belgesi alacak sermaye şirketi ortağı mimar tarafından belgelenmesi, d) Sermaye şirketinin ana sözleşmesinin yayımlandığı Ticaret Sicil Gazetesi ya da noter onaylı suretini vermesi, e) Sermaye şirketinin gelir idaresi başkanlığı dijital vergi dairesinden alınan vergi mükellefiyetine ilişkin barkodlu belgeyi vermesi,	Bu maddeyle, mimarların sermaye şirketi ortağı olarak faaliyet göstermelerine ilişkin oran ve koşullar belirlenmiştir. Amaç, şirket yapısında mesleki çoğunluğun korunması ve nitelikli mimarlık hizmetlerinin yapılmasının sağlanmasıdır.

f) Sermaye şirketindeki faaliyetinin ve kendi yetkisinin devam etmekte olduğu beyanını vermesi, gerekir.	İstisnai Haller: Madde 22 – (1) Mimarı; kendisi, eşi, annesi, babası, kardeşleri ve çocukları gerçek kişi olarak iş sahibi konumunda olduğu durumlarda ve ticari amacı olmayan kendi kullandıkları için yapacakları binalarda, bu yönetmeliğin 6 ncı maddesi kapsamındaki mimarlık hizmetlerini, bu durumu belgelenek koşuluyla, bir defaya mahsus olmak ve fenni mesuliyet üstlenmemek üzere, Büro Tescil Belgesi aranmaksızın mimarlık hizmeti verebilmesi için; a) 6235 sayılı TMMOB Kanunu'nun 26 ncı maddesi uyarınca verilen herhangi bir disiplin cezası nedeniyle mesleki faaliyetini yapmaya engel bir kısıtlılığın bulunmaması, b) Mimarlar Odası'na düzenlenmiş imza sirküleri, taahhütname ve başvuru yerine geçen formu şahsen doldurması ve imzalaması, c) Üyelik aidatını ödemesi ve Odaya karşı sorumluluklarını yerine getirmesi, gerekir.	(2) Birinci fıkradaki düzenlemeler çerçevesinde; a) Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan mimarlar bu kuruluşların ticari amacı olmayan kendi kullandıkları ait yapı işleri için Büro Tescil Belgesi aranmaksızın mimarlık hizmetlerini Odaya kayıtlı olmaları koşuluyla verebilirler. Bu durumda mimarın Odaya; 1) İlgili kamu kurum veya kuruluşu adına mimarlık hizmeti vermek üzere yetkilendirildiğine dair belgeyi ve yetkisinin devam etmekte olduğu yazılı beyanını vermesi, 2) 6235 sayılı TMMOB Kanunu'nun 26 ncı maddesi uyarınca verilen herhangi bir disiplin cezası nedeniyle mesleki faaliyetini yapmaya engel bir kısıtlılığın bulunmaması, 3) Üyelik aidatını ödemesi ve Odaya karşı sorumluluklarını yerine getirmesi, gerekir.	b) Üniversitelerin döner sermaye yetkilendirmesi ile görevlendirilen mimarlar; eğitim, öğretim ve bilimsel araştırmaya katkıda bulunmayı ön planda tutmak koşuluyla uzmanlık konularında bağlı bulundukları üniversitelerin döner sermaye işletmelerinin yetkilendirmesi ve aşağıda yazılı hususları yerine getirmek koşuluyla Büro Tescil Belgesi aranmaksızın üniversitelerin ve diğer kamu ve kuruluşlarının asli işlerine yönelik mimarlık hizmetlerini Odaya kayıtlı olmaları koşuluyla verebilirler. Ancak; fenni mesuliyet üstlenemezler. Bu durumda mimarın Odaya; 1) İlgili üniversitenin döner sermayesi adına hizmet vermek üzere yetkilendirildiğine dair belgeyi vermesi, 2) Üniversite döner sermaye yetkilisi ile arasında düzenlenmiş telif haklarını tanımlayan, Mimarlık Hizmetleri Sözleşmesini vermesi,
	Maddeyle, mimarın kendisi veya birinci derece yakınları için ticari amaç taşımayan yapılarla sınırlı olarak Büro Tescil Belgesi aranmaksızın hizmet verebilmesi öngörülmüştür. Ayrıca kamu kurumları ve üniversite döner sermayeleri kapsamında yürütülen hizmetlerde özel usuller belirlenmiştir.		

3) 6235 sayılı TMMOB Kanunu'nun 26 ncı maddesi uyarınca verilmek üzere herhangi bir disiplin cezası nedeniyle mesleki faaliyetini yapmaya engel bir kısıtlılığın bulunmaması, 4) Üyelik aidatını ödemesi ve Odaya karşı sorumluluklarını yerine getirmesi, gerekir.	Serbest Mimarlar Listesi Madde 23 — Mimarlar Odası şubeleri, her yıl Ocak ayı sonuna kadar tescilini ve tescil yenilmesini yaptırmış olan serbest mimarlık hizmetleri Büro Tescil Belgesi sahibi serbest mimarları bir listeye kaydeder. Şubeler bu listeleri her yıl Şubat ayı sonuna kadar Mimarlar Odası Genel Merkezine yayımlanmak üzere onaylayarak gönderir. Oda sicil numarasına göre düzenlenen bu listelere serbest mimar ve bürosunun; a) Oda sicil numarası, b) İsim ve soyadı, c) Büro Tescil Belge numarası, d) Büro unvanı, e) İş yeri adresi, f) Çalışma ve uzmanlık alanı işleri ve listeler Mimarlar Odası mührünü taşır. Bu listenin yayımlanmasından sonra Büro Tescil Belgesi alan ya da yenileyen serbest mimarlar, listeye eklenir. Mimarlık hizmetleri yapması süresi ya da süresiz durdurulmuş, meslekten men edilmiş serbest mimarın bu durumunun yürürlük kazanmasının ardından, meslekten men süresince listelerden çıkarılır. Yeni ilaveler ve listelerden çıkarılanlarla ilgili bilgilerin güncellenme süreleri ve duyuruların biçimi Oda Yönetim Kurulu tarafından saptanır.	Bu maddeyle, her yıl yayınlanacak Serbest Mimarlar Listesi'nin düzeni ve ilan usulü belirlenmiştir.	BEŞİNCİ BÖLÜM Mesleki Denetim Mesleki denetimin yapılmasında uyulacak esaslar Madde 24 — (1) Mimarlar Odasının mesleki denetim yapmaya yetkili birimleri, mesleki denetimi bir kamu kurumu niteliğinde olan Mimarlar Odasının tüzel kişiliği adına yaparlar. (2) Mimar, bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde tanımlanan mimarlık hizmetlerini mesleki denetime sunmakla yükümlüdür. Ancak bunların dışında kalan mimarlık hizmetlerinin, mimarın talep etmesi durumunda, ilgili şartname hükümlerine uygun olarak mesleki denetimi yapılır. (3) Mimar, mesleki denetim ve proje kayıt hizmeti için, Oda Yönetim Kurulu tarafından her yıl için belirlenen maktu bedeli öder. Bu madde, mesleki denetimin usul ve esaslarını ayrıntılı biçimde düzenlemektedir. Büro Tescil Belgesine tabi mimarlık hizmetlerinin kayıt ve sicillerinin tutulması, meslek etiğinin ve eser sahibinin haklarının korunması ve haksız rekabetin önlenmesi amacıyla mesleki denetim işlemleri sırasında uyulacak esaslar detaylı olarak ele alınmıştır. Mesleki denetim; kamu yararını, meslek etiğini ve telif haklarını koruma işlevine sahiptir. Ayrıca mesleki denetim işlemleri, e-imza ve dijital başvuru sistemleriyle de yürütülecek biçimde güncellenmiştir.
---	---	--	--

(4) Mesleki denetim işlemi, mimarlık hizmetinin yapıldığı bölgenin bağlı olduğu Mimarlar Odası birimi tarafından gerçekleştirilir.	(5) Mesleki denetimin dijital ortamda yapılması durumunda, mesleki denetime ilişkin belgeler e-imzalı olarak sunulur. (6) Mimarlar Odasının mesleki denetim yapan birimi, aşağıdaki koşulları sağlayan mimarın, en geç 15 gün içinde mesleki denetimi yapar ve Üye Sicil Belgesini düzenler. ÇED düzenlemesi gerektiren durumlarda bu süre 15 gün uzatılır. a) Mimarın ilgili yıl için düzenlenmiş olan Büro Tescil Belgesini alması, b) Mimar ve iş sahibi arasında imzalanmış sözleşmesini sunması, c) Mimarın, Mimarlar Odası tarafından verilen mühür ve imzasını taşıyan, mimari proje çizim ve sunuş standartları, ilgili yönetmelik, standart ve normlara uygun olarak düzenlenmiş uygulama projeleri ve eklerini vermesi, d) Tapu kaydını gösterir belge, çap, aplikasyon krokisi, inar durumu ve gerekli diğer dokümanlarını vermesi, e) Korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiş yapılarda ilgili Koruma Kurulu kararlarına uygun hazırlanmış rölöve, restitüsyon, restorasyon projeleri, fotoğraf ve gerekli belgelerini vermesi, f) TMMOB Mimarlar Odası Mimarlık Hizmetleri Şartnamesi'nde tanımlanan tadilat projelerinde, eser sahibi mimarın kendisi değilse, eser sahibinin noter ya da Oda onaylı oluru; ancak, proje konusu yapıya ilişkin olarak taraflar arasında eser sahipliği veya tadilat kapsamındaki kullanım haklarını açıkça düzenleyen bir sözleşme bulunması halinde, bu sözleşme ile birlikte tarafların imza sirkülerinin bir örneğinin Odaya sunulması; eser sahibi bulunamaması durumunda ise, tebliğat ve ilan belgeleri ile mimar ve mal sahibinden ileride doğabilecek tüm sorumluluğun kendilerine ait olduğuna dair taahhütnameyi vermesi. Fenni Mesuliyet (7) Mimarlar Odası, fenni mesuliyet üstlenen üyelerinin bu hizmetlerinin denetimini; 3194 sayılı İmar Kanunu ve ilgili yönetmelikler, bu Yönetmelik ve TMMOB Mimarlar Odası Mimar Fenni Mesuliyet Hizmetleri Şartnamesi ile belirlenen esaslar doğrultusunda gerçekleştirir. (8) Mimarlar Odasının mesleki denetim yapan birimi aşağıdaki koşulları sağlayan mimara en geç 15 gün içinde fenni mesuliyet sicil kaydı ile mesleki denetimi yapar ve Üye Sicil Belgesi düzenler; a) Mimarın, fenni mesuliyet üstleneceği yapının bulunduğu yerin şubesine kayıtlı olması. b) Mimarın Büro Tescil Belgesinin ilgili yıl için düzenlenmesi. c) Mimarın ilgili kanun ve yönetmelikler ile belirlenen sınır, mesafe ve yapı alanı koşullarına uyması. d) Mimar ve iş sahibi arasında imzalanmış, Mimarlık Hizmetleri Sözleşmesinin sunulması.
---	--

(9) Fenni mesuliyete ilişkin sorumlulukların tamamlandığına dair bilgilerin mimarın siciline işlenmesi için, söz konusu işe ait yapı kullanma izin belgesi ya da idareye sunulan istifa belgesi ve seviye tespit tutanağı aranır.

Şantiye Şefliği

(10) Mimarlar Odası, şantiye şefliği üstlenen üyelerinin bu hizmetlerinin denetimini; yürürlükteki kanunlar, yönetmelikler, şartname ve standartlar ile bu Yönetmelik ve TMMOB Mimarlar Odası Şantiye Şefliği Hizmetleri Şartnamesi ile belirlenen esaslar doğrultusunda gerçekleştirir.

(11) Mimarlar Odasının mesleki denetim yapan birimi ilgili şartnamelerinde belirtilen koşulları sağlayan mimara en geç 15 gün içinde şantiye şefliği sicil kaydı ile mesleki denetimini yapar ve Üye Sicil Belgesi düzenler.

(12) Şantiye şefliğine ilişkin sorumlulukların tamamlandığına dair bilgilerin mimarın siciline işlenmesi için, söz konusu işe ait yapı kullanma izin belgesi ya da idareye sunulan istifa belgesi ve seviye tespit tutanağı aranır.

(13) Mesleki kontrollük, fenni mesuliyet ve şantiye şefliği görevlerini üstlenen mimarın talebi halinde, yapı kullanma izni başvurusundan önce iş bitim belgesi düzenlenir. Bu belge, Mimarlar Odası tarafından onaylanır ve mimarın siciline işlenir. İş bitim belgesi düzenlenirken aşağıdaki belgeler istenir;

- a) Şantiye talimat defteri,
- b) Mimarın kabul tutanağı,
- c) Mimar ile iş sahibi arasında düzenlenmiş teslim tutanağı.

Telif kaydı

(14) Mimarlar Odasının mesleki denetim yapan birimi, mimarın, mimarlık hizmetlerinin telif haklarının korunması ve kayda alınması amacıyla yapılan başvurularda, aşağıdaki koşulları sağlayan mimara, mesleki denetimi yaparak söz konusu mimarı proje hizmetinin sicil kaydını düzenler ve onaylanan projeler ile birlikte her belgenin bir kopyasını dijital ya da fiziki olarak arşivler.

(15) Bu başvurularda mimarın;

- a) Üyelik aidatını ödemesi ve Odaya karşı sorumluluklarını yerine getirmesi,
- b) Mimarın imzasını taşıyan, mimarı proje ve/veya diğer tasarımlarını sunması,
- c) Varsa mimar ve iş sahibi arasında imzalanmış, Mimarlar Odasıyla belirlenmiş Mimarlık Hizmetleri Sözleşmesini sunması; sözleşme sunulamaması halinde, mimarın dilekçesi ile birlikte yasal sorumluluğu üstlendiğine dair taahhütnameyi vermesi,
- d) Varsa tapu kaydını gösterir belge, çap, aplikasyon krokisi, inar durumu ve gerekli diğer dokümanlarını vermesi, gerekir.

ALTINCI BÖLÜM Genel Hükümler	Bildirimler Madde 25 — (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki üye ile Oda arasında yapılacak yazışmalarda, üyenin bildirdiği son adresine, elektronik posta adresine, Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) veya Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi (UETS) adresine yapılacak bildirimler geçerli olacaktır.	Maddeyle elektronik tebligat, Kayıtlı Elektronik Posta ve Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi üzerinden yapılan bildirimlerin geçerliliği düzenlenmiştir.
Madde 26 — (1) Mimarın bu Yönetmelikte tanımlanan tüm mimarlık hizmetlerini yapabilmesi ve Büro Tescil Belgesi alabilmesi için 6235 sayılı TMMOB Kanunu'nun 26 ncı maddesi uyarınca verilen herhangi bir disiplin cezası nedeniyle mesleki faaliyetini yapmaya engel bir kısıtlılığın bulunmaması, tahakkuk etmiş para cezalarını ödemiş olması ve disiplin cezasına neden olan sorumluluklarını yerine getirmiş olması gerekir. (2) Mimar, mesleki kısıtlılığı olduğu süre içerisinde herhangi bir görev üstlenemez ve yürütmemez, Mimarlar Odasından mesleki faaliyetlerine ilişkin herhangi bir belge alamaz.	Madde 27 — (1) Oda Yönetim Kurulu bu Yönetmelik kapsamında oluşacak belirsizlikleri ortadan kaldırmak ve günün şartlarına uygun düzenlemeleri getirmek üzere, Oda birimlerinin görüşlerini alarak bir sonraki genel kurula kadar, uygulamaları yönlendirmeye yetkilidir.	Madde, disiplin cezası veya kısıtlılığı bulunan mimarların mesleki faaliyetlerine ilişkin yasakları düzenler.
YEDİNCİ BÖLÜM Geçici ve Son Hükümler		
Hüküm bulunmayan haller Madde 27 — (1) Oda Yönetim Kurulu bu Yönetmelik kapsamında oluşacak belirsizlikleri ortadan kaldırmak ve günün şartlarına uygun düzenlemeleri getirmek üzere, Oda birimlerinin görüşlerini alarak bir sonraki genel kurula kadar, uygulamaları yönlendirmeye yetkilidir.	Geçici Madde 1 — (1) Bu Yönetmeliğin uygulamasına esas olan yönerge, şartname, tarife ve belgeler, yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren, Oda Yönetim Kurulunca en geç 6 (altı) ay içinde hazırlanır.	Bu maddeyle Oda Yönetim Kuruluna, uygulamada doğabilecek belirsizlikleri gidermek ve yeni durumlara uygun düzenleme yapma yetkisi verilmiştir. Amaç, yönetmeliğin güncelliğini korumak ve uygulama bütünlüğünü sağlamaktır.
Yürürlükten kaldırılan yönetmelik Madde 28 — (1) 2/6/2005 tarihli ve 25833 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan TMMOB Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği bu yönetmeliğin yayımı tarihinde yürürlükten kalkar.	Geçici Madde 1 — (1) Bu Yönetmeliğin uygulamasına esas olan yönerge, şartname, tarife ve belgeler, yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren, Oda Yönetim Kurulunca en geç 6 (altı) ay içinde hazırlanır.	Maddeyle, Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden itibaren altı ay içinde gerekli yönerge, şartname ve tarifelerin hazırlanması öngörülmüştür. Bu düzenleme, uygulamada boşluk doğmaması ve geçiş sürecinin sağlıklı yürütülmesi amacıyla konulmuştur.
		Bu maddeyle, 2 Haziran 2005 tarihli TMMOB Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır. Amaç, çakışmaları önlemek ve yeni düzenlemeyi tek yürürlük metni haline getirmektir.

Yürürlük Madde 29 — (1) Bu Yönetmeliğin 21. maddesinin 1. fıkrasının (a) ve (b) bentleri yayımı tarihinden itibaren bir yıl sonra; diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.	Maddeyle yürürlük tarihi belirlenmiştir. Bazı maddelere geçiş süresi verilerek uygulamada hazırlık yapılması amaçlanmıştır.
Yürütme Madde 30 — (1) Bu Yönetmelik hükümlerini TMMOB Mimari Odası Yönetim Kurulu yürütür.	Yönetmeliğin yürütülmesinden Oda Yönetim Kurulu'nun sorumlu olacağı belirtilmiştir. Bu hüküm, kurumsal yetkiyi ve idari bütünlüğü sağlamaktadır.

NOTLAR

[illegible]

NOTLAR

[illegible]

NOTLAR

[illegible]

NOTLAR

[illegible]

TMMOB MİMARLAR ODASI 49. ÇALIŞMA DÖNEMİ
“TOPLUM HİZMETİNDE BİR MİMARLIK İÇİN”
(2024 – 2026)

49. Dönem OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL TOPLANTISI

BELGELER

31 Ekim – 1 Kasım 2025
İSTANBUL

